

HUKUKLA BAĞINI KOPARTAN İKTİDARIN TORBA YASASI

Mustafa GÜLER*

Öz: Bir zamanlar önceliğini sağlık hizmetlerinin niteliğinin artırılması ve erişim sorunlarının çözülmesine odaklanmaya çalışan Devlet son zamanlarda bundan daha fazla, tekçi bir kadrolaşma çabası içine girmiştir. İktidardaki anlayışın dışında herhangi bir şekilde görüş açklayan kişilerin, şimdilik kamu sağlık hizmet sunumundan ama esasen mesleklerinden uzaklaştırmayı kendine hak gören bir anlayışla karşı karşıyayız. Bu yazıda bu anlayışın yarattığı tek tip kadrolaşma ve nihayet 7151 sayılı torba Yasa'daki akıl almaz bir kuralla hiç bir suçlamayla karşılaşmamış hekimlerin dahi mesleki yetkilerinin kısıtlanması gayretinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: hekimlikten yasaklama, kadrolaşma, güvenlik soruşturması

Omnibus Law of a Ruling Party Broken Apart From Law

Abstract: Once focusing on and trying to improve quality in healthcare and solve problems of access, the state has recently shifted to pursuit of a monolithic re-structuring in health through a spoils system. At present we are confronted with an approach targeting to oust persons stating opinions that are different than those of the ruling party from public health delivery for the time being, and eventually from the profession itself. The pursuit of monolithic re-structuring of health staff explicitly manifests itself in the Omnibus Law No. 7151 which preposterously intends to restrict the professional conduct of physicians including those who have never faced any legal charge.

Key words: banning the practice of medicine for some, spoils system, security clearance

1. Kendi düzenini kurmak

Cumhuriyet Kanunları, dönemin ihtiyaçları ve elde ki olanaklar bağlamında, genellikle toplumcu sağlık hizmeti anlayışını yansıtmaktadır. Uzun savaşlardan çıkmış bir halkın acil sağlık ihtiyaçlarını karşılamada oldukça başarılı olan, 1930 tarihli, Umumi Hıfzıssıhha Kanunun'da, salgın hastalıkların tedavisi için yapılacak işlerin yanı sıra, genel olarak hastalıklardan korunmak ve sağlığın geliştirilmesi için okul sağlığından işçi sağlığına, göçmen sağlığından hapishanelerin sağlık şartlarına kadar pek çok alanda koruyucu sağlık hizmetlerine yönelik hükümler bulunmaktadır. Söz konusu Kanun'un uygulanması ve başta hekimler olmak üzere bütün sağlık çalışanlarının fedakâr çabalarıyla kolera, veba, çiçek, cüzzam gibi onlarca hastalıkla mücadele edilmiş, bunların görülme sıklığı en aza indirilmiş veya ortadan kaldırılmıştır.

Aradan geçen dönemde toplumun değişen sağlık gereksinimlerine daha iyi yanıt verebilmek, koruyucu sağlık hizmetlerini öncelemek, eşit, ücretsiz ve nitelikli sağlık hizmeti sunulabilmesi için sağlık

hizmet organizasyonunu önemli ölçüde değiştiren 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun 1961 yılında yürürlüğe girdi. Sağlık evleri sağlık ocakları, sağlık merkezleri, laboratuvarlar ve hastanelerle ülkenin en küçük yerleşim birimlerine dahi erişmeye çalışan bir örgütlenmeyle koruyucu ve basamaklandırılmış sağlık hizmeti temelinde hizmet sunumu planlanmıştır.

İçerdiği pek çok ilke Dünya Sağlık Örgütü tarafından 1978 yılında Temel Sağlık Hizmetleri Uluslararası Konferansı'nda kabul edilen Alma Ata Bildirisi'ne girmiş olan 224 sayılı Kanun sağ iktidarların rahatsız oldukları toplumcu yaklaşımı sebebiyle uzun yıllar görmezden gelinmiş, uygulanabilmesi için gerekli kaynaklar sürekli kısıtlanmıştır.

Ülkemizde uygulanan planlı kalkınma modeli uyarınca hazırlanan beş yıllık kalkınma planlarına bakıldığında 1980-1984 Raporu'nda özel sağlık hizmetlerinin teşvik edilmesinden, 1990-1994 Raporu'nda sağlık hizmetlerinin modern işletmecilik anlayışıyla

*Avukat, Türk Tabipleri Birliği Hukuk Bürosu (ORCID No: 0000-0002-6589-7977)

Geliş Tarihi / Received : 04.01.2019

Kabul Tarihi / Accepted : 16.01.2019

yönetilmesine vurgu yapılmaktadır. Dünya’da sosyalist rejimlerin ardı ardına yıkıldığı 1990’lardan sonra, sağlık hizmetlerinin sosyal bir hizmet olmaktan çıkartılması fikri artık hiçbir perdenin ardına saklanmadan ancak yine de *reform* gibi olumlu bir kavramın içine gizlenerek daha fazla savunulur oldu. Kalkınma Planları’nda, 1995 yılından başlayarak “Sağlık Reformu” başlığı altında sağlık hizmetlerindeki sorunlardan bahsedildiği ve Plan’ın hedefleri arasında sağlık hizmetlerinin finansmanı, sunumu, personel politikaları, yönetim yapısı ve toplum sağlığının korunması konularını kapsayan yeni yasal düzenlemelerin yapılması, mevcut mevzuatın güncelleştirilmesi ile özel sektörün sağlık sektöründeki faaliyetlerinin özendirilmesine yer verildiği görülmektedir (**Savaş, 2012**).

Dünya Bankası tarafından aktarılan kaynaklarla yürürlüğe konulan sağlık reformları, özel sağlık hizmetlerinin teşvik edilmesinin yanı sıra kamu sağlık hizmetlerinin de işletme anlayışı ve kârlılık düşüncesiyle sunulmasını sağlamıştır. Bu anlayış katkı ve katılım payları, performans puanları, statüsü ve görevleri karmaşık bir aile hekiminin yaratılması; sağlık ocaklarının ise tümüyle kapatılmasına sebep olmuştur.

Sağlık Bakanlığı eğitim ve araştırma hastanelerine üniversitelerdeki akademisyenlerden şef ve şef yardımcısı atamalarındaki dikkat çekici kayımlarla başlayan süreçte her kadro için kişiyi tanımlayan şartların aranması; hastanesi olmayan tıp fakülteleri açılıp Bakanlık hastaneleriyle işbirliğine zorlanmaları ve nihayet bizzat Bakanlık tarafından bir üniversite kurulmasına kadar pek çok alanda sağlık hizmetlerinin niteliğinin artırılması, kamu yararının gözetilmesi gibi hukuki yaklaşımlar değil kişi ya da grup çıkarlarının korunmasına değer verilmiştir. Farklı alanlarda çokça örneği olmakla birlikte; hasta verilerinin hukuka aykırı olarak toplanmasındaki Bakanlık ısrarını ve bu verilerin ne derece özensiz işlendiğini ve söz konusu verilerin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından bütçe açığının kapatılması amacıyla satılmış olmasını hatırlatmakla yetinelim.

2002 yılından başlayan Adalet ve Kalkınma Partisi’nin tek parti iktidarı, aradan geçen yıllarda sürekli olarak, kendisini sınırlayan güçleri ortadan kaldıran girişimlerde bulunmuştur. Yargıdan medaya, üniversitelerden meslek kuruluşlarına ve diğer bütün örgütlenmelere varıncaya kadar iktidarı izleyip, denetleyip hukuk içinde kalmasını sağlayabilecek bütün mekanizmalar zayıflatılmıştır. Kendisini

denetleyen araçlar zayıfladıkça iktidar hukukla bağı kopartıp keyfiliği her alanda artırmıştır.

2. Cadı avı dönemi

Özellikle baskı dönemlerinde ülkemiz tarihinde de çeşitli öneklere rastlanan, açık mektup ya da ortak dilekçelerden biri olan “Bu suça ortak olmaya çağız” başlıklı metin, 1128 akademisyen tarafından imzalandı ve 2016 yılının Ocak ayında kamuoyu ile paylaşıldı.

Güneydoğu Anadolu bölgesindeki bir kısım il ve ilçelerde yürütülen operasyonlar ve uzun süreli sokağa çıkma yasaklarına dikkat çeken bu metin, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın imzacı akademisyenler için kullandığı ağır ifadeler ve “ilgili kurumları gereğini yapmaya” çağırması üzerine bir suç belgesine dönüştürüldü; imzacı akademisyenlerden bazıları “terör örgütü propagandası” suçlamasıyla gözaltına alındı, pek çoğu da üniversiteden atıldı. Ülke yönetiminin en tepesinden başlayan ağır bir kriminalizasyon ve linç uygulamalarına maruz kaldı bu kişiler. Bütün bu yapılar, kamuoyu tarafından bilimsel çalışmalarına bilinen bu akademisyenlerin, işlerini ve kısmen özgürlüklerini yitirmelerine sebep olsa da saygınlıklarını zedeleyemedi.

Tarihler 15 Temmuz 2016’yı gösterdiğinde, ülkemiz ve belki de dünya darbeler tarihinde “bir garip darbe girişimi” olarak anılacak bir kalkışma yaşandı. Darbenin bastırıldığının anlaşıldığı anlarda Cumhurbaşkanı’nın bu girişimi “Allahın büyük bir lütfü” olarak nitelemesi o anda tam olarak anlaşılammıştı. Birkaç gün içinde ilan edilen olağanüstü hal ve olağanüstü hâl kurallarının dahi aşılmasıyla, bütünüyle denetimsiz bir yönetim dönemi başladı ve Cumhurbaşkanı’nın sözleri böylece anlamını buldu.

Darbe girişiminin faili olarak kabul edilen Fethullahçı çeteye mensup olduğu iddiasıyla on binlerce insan Hükümet tarafından çıkartılan kanun hükmünde kararnamele kamu görevinden çıkartıldı. Bunlar arasında binlerce hekim ve sol değerleri savunmasıyla bilinen ve Fethullahçı çete ile adları anılamayacak binlerce insan da yer aldı.

Yargı organları kenara çekildi bu dönemde. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de bu dönem işlemlerinin denetimi bakımından kendisine gelecek binlerce başvuru ile boğuşmak istemedi. Yasa gücü atfedilen bir düzenlemede doğrudan adı anılarak

kamu görevinden çıkarılan kişilerin bu işleme karşı başvuracağı, haksızlığı dile getirip hakkını arayacağı bir yol da bulunamadı.

3. Güvenlik soruşturması hortladı

Bu arada, kamu görevine alınmada *güvenlik soruşturması* yapılması şartı, tam toplumsal belleğimizden silinmek üzereyken, 40 yıl sonra yeniden getirildi. Öğrenciliğinde katıldığı basın açıklamasından ailesinden birilerinin iktidar muhâlif siyasi partide görev almasına kadar pek çok yasal olgu insanların güvenlik soruşturmalarının olumsuz nitelenmesine yol açtı, kamu görevine alınmaları bu sebeple engellendi.

Hekimlikte var olan mecburi hizmet yükümlülüğü ve bu yükümlülük yerine getirilmediğinde hekimlik yapılamayacak olması, güvenlik soruşturması sebebiyle kamu görevine başlatılmayan hekimler bakımından farklı bir sorun yarattı. Kamu görevine alınmadığı için mecburi hizmetini yapamayan hekim, bu gerekçeyle mesleğini özel sağlık kuruluşlarında da yapamaz hâle geldi. Türk Tabipleri Birliği'nin çabaları ve Sağlık Bakanlığı'nın da olumlu yaklaşımıyla, mecburi hizmetten muafdir şekilde bir belge düzenlenerek bu hekimlerin mesleklerini kamu dışında yapabilmeleri mümkün oldu.

Ancak bir süre sonra, mecburi hizmetten muafiyet belgeleri Sağlık Bakanlığı tarafından iptal edilmeğe, yenileri de verilmemeye başladı; sebebi anlaşılabilir biçimde, ülkenin en değerli meslek sahibi insanları fiilen *mesleksizliğe* mahkûm edilmek istendi.

4. Olağanüstü hâl biterken kurumsallaştırıldı

İki ayığına ilan edildiği söylenen olağanüstü hâl, uzatmalarla iki yıl sürdü. Ülkenin birikimli binlerce üretken insanı iktidarın hismine uğrayıp işsizliğe mahkûm edildi. Bu insanlar üniversitede hoca, hastanede hekim, okulda öğretmendi. Olağanüstü hâl bitmeden fazla mesai yapan Meclis Hükûmet kararlarının tamamını yasalaştırdı. Yeni yasal düzenlemelerle olağanüstü hâl dönemindeki kimi uygulamaların bir süre daha devam etmesine de olanak sağladı.

İktidar gücünün kendini hukukla bağlı saymaması ve yargı organlarının da iktidarı hukukla sınırlayıp denetlemekten kaçınması pek çok açıdan toplumsal travmalar yarattı. Kuşkusuz işlemlerin öznesi olan insanları merkeze alıp değerlendiriyoruz; ancak, toplumun bu insanlardan yararlanma

olanağının kısıtlanması da hemen anlaşılabilir ancak orta vadede sonuçları daha vahim biçimde görülecek çok büyük bir sorundur.

5. Torba yasa: İktidarın kılıcı hekimlerin ensesinde

Güvenlik soruşturması bahanesiyle kamu görevine başlatılmayan ancak mecburi hizmeti yapmadıkları gerekçesiyle özel sağlık kuruluşlarında çalışmalarında da önemli zorluklar çıkartılan hekimlerin durumunun ne olacağına dair bütün başvurular Sağlık Bakanlığı tarafından sessizlikle karşılanırken, akıl almaz bir yasa teklifi sunuldu Meclis'e. **İktidar, kendine muhâlif gördüğü hekimlerin mesleki yetkilerini, bütünüyle kendi kararıyla kısıtlamayı planlamış!**

Örneğine belki Nazi dönemi Almanya'sında veya ırkçı Güney Afrika Cumhuriyeti rejiminde rastlanabilecek olan bu Yasa Teklifi'nin dördü hekim ikisi eczacı olan milletvekilleri aracılığıyla verdirilmiş olması da ironiktir.

Teklif'le hekimliğin temel Yasası olan 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a, idarenin terör örgütleriyle ilişkili olarak değerlendirdiği hekimlerin mesleki yetkilerini kısıtlayacak bir madde eklenmesi önerilmiştir. Öneri şöyledir:

"Terör örgütlerine veya Millî Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek ilgili mevzuat çerçevesinde kamu görevinden çıkarılan veya güvenlik soruşturması sonucuna göre kamu görevine alınmayan tabipler ve dış tabipleri, sadece 12 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sağlık kurum ve kuruluşlarında mesleklerini icra edebilir. Ancak bunlardan Devlet hizmeti yükümlüsü olanlar, kamu görevine alınmamasına karar verildiği tarihten itibaren, 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında birinci grup ilçe merkezleri için belirlenen Devlet hizmeti süresi kadar müddetle mesleklerini icra edemezler. Devlet yükümlülüğünü yerine getirirken kamu görevinden çıkarılanların hizmet süreleri bu süreden düşülür. Bunların düzenledikleri raporlar, yargı kararlarına ve idari işlemlere esas alınmaz."

Öneriyi tercüme edersek; idare tarafından, terör örgütleriyle ilişkili bulunduğu iddiasıyla kamu

görevinden çıkarılan ya da kamu görevine alınmayan hekimler;

- Mecburi hizmet yükümlülükleri varsa 600 gün süreyle mesleklerini hiçbir yerde yapamaz,
- Kamu ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkisi olan herhangi bir özel sağlık kuruluşunda hiçbir zaman çalışamaz,
- Düzenledikleri raporlar, yargı kararlarına ve idari işlemlere esas alınmaz.

Bir başka ifadeyle, iktidarın hedefine koyduğu ve bürokratik bir işleme terör örgütüyle ilişkili diyerek damgaladığı bir hekim; mecburi hizmetini yapmamış ise önce 600 gün işsiz olarak bekleyecek, bu sürenin bitmesinden sonra kamu ile anlaşma yapmamış bir sağlık kuruluşu bulup çalışmaya başlayabilecektir. Ancak, bu durumdaki bir hekimi kabul eden bir yer bulup çalışmaya başlayabilen hekimin cezası henüz bitmemiştir; bütün bu eziyetin üstüne, verdiği raporlar da yargı organları ve idare tarafından herhangi bir işleme esas alınamayacaktır!..

Anayasa'nın 70. Maddesi'ne göre kamu hizmetine girmek bir haktır. Kişinin güvenlik soruşturması gibi bütünüyle kanaate dayalı değerlendirmelerle bu haktan mahrum edilmesi zaten bir yaptırım iken, buna bağlı başka hak yoksunluklarının da uygulanması, birkalım hukuku bir tarafa akla da aykırıdır.

Uygulanan yaptırımların ağırlığı ve yersizliği bir yana, bu yaptırımlara tâbi tutulacak hekimlerin belirlenmesinde herhangi bir yargı kararının aranmaması, tek karar vericinin iktidar olması yapılacak uygulamalarda, iktidarın kendini hukukla sınırlandırmak istemediğini bir kez daha göstermiştir.

İdarenin yaptığı bu işlemin sebebini oluşturan güvenlik soruşturmaları, tamamen kişisel değerlendirmelerle oluşturulan fişlemedir ve hiçbir hukuki değer taşımaz. Kişilerin ve/veya ailelerinin düşünce ve kanaatlerinin belirlendiği güvenlik soruşturması raporlarına dayanarak yaptırım uygulanması günümüz dünyasında, akli başında hiçbir hukuk sisteminde kabul edilemez.

Ortada yargı kararı olmadan kişilerin böylesine ağır yaptırımlara tabi tutulmaları,

- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 119. Maddesi'ndeki "Herkesin düşünce ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak düşüncelerinden

dolayı rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmaksızın, bilgi ve düşünceleri her yoldan araştırmak, elde etmek ve yaymak hakkını gerekli kılar.",

- İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin 10. maddesindeki "Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar",

- Anayasamızın 25. Maddesi'ndeki "Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz",

- 26. Maddesi'ndeki "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir." hükümleriyle koruma altında olan **düşünce ve kanaat özgürlüğünün açıkça ihlalidir.**

Düşünce ve kanaat özgürlüğü Anayasa'da, yaşama hakkı kadar koruma altındadır. Anayasa'nın, *temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının durdurulması* başlıklı 15. Maddesi'nin ilk fıkrasında; savaş, seferberlik veya olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısmen veya tamamen durdurulabileceği belirtilmişken; maddenin ikinci fıkrasında, savaş, seferberlik veya olağanüstü hâllerde dahi kişinin yaşama hakkına dokunulmayacağı gibi "kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz" denilmiştir.

İnsanların düşünce ve kanaatlerinin suçlanmalarına sebep olamayacağına ilişkin bunca kurala ve bütün bunların en çarpıcı örnekleriyle dile getirilmesine karşın, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi, iktidara muhâlif fikirleri olan hekimlerin mesleklerini yapmalarının engellenmesine yönelik Yasa Teklifi'nin yasalaştırılması için büyük bir ısrar gösterdiler. Hiçbir meşruiyeti olmayan yasa teklifine ilişkin olarak Meclis'te ve kamuoyunda dile getirilen haklı eleştirilere karşı cevap veremeyen iktidar karnadı, Meclis Komisyonu'ndan kavga kıyamet içinde geçirdiği maddeyi Genel Kurul görüşmeleri sırasında yumuşatmak zorunda kaldı.

Yasa Teklifi Meclis Genel Kurulu'ndan, 450 gün süreyle mesleğin yaptırılmaması yaptırımıyla sınırlı olarak geçti. Bu sürenin, görev yapılacak

yerin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak 300 ila 600 gün olarak belirlenmiş olan sürenin ortalaması düşünülerek saptandığı anlaşılıyor. Meclis Genel Kurulu'ndaki görüşmeler henüz sürerken, uzman olmayanların 75.000 lira uzman olanların 120.000 lira ödeyerek bu süreyi beklemeden mesleklerine kavuşabilmelerine ilişkin düzenleme yapılması da düşünülmüş ise de -herhâlde bu derece açık bir hukuksuzluğun bir de parayla ilişkilendirilmesinin yaratacağı tepki düşünülerek olsa gerek- bundan vazgeçildi.

Nihayetinde Teklif, idare tarafından, terör örgütleriyle ilişkili olduğunu iddia ettiği hekimlerden, mecburi hizmetini yapmayanların 450 gün süreyle mesleklerini yapmadan beklemeleri yaptırımıyla yasalaştı, 5 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Teklif edilen madde ile yasalaşan madde arasında yaptırımların ağırlığı bakımından farklılık olsa da **kategorik olarak ilk teklif edilen metindeki ayırıcı niteliğin korunduğu görülmektedir.** Madenin her iki hâlinde de bir kısım hekim, iktidardan farklı düşündüğü, farklı siyasal aidiyetleri olduğu veya iktidardan farklı siyasal tutum aldığı için cezalandırılmaktadır. Bugün suç olmayan bir tutum veya söylem sebebiyle yarın cezalandırılmak ya da çeşitli yaptırımlara uğramak hukuki güvenlik ilkesinin yok edilmesi, devletin vatandaşa tuzak kurmasıdır.

Kendisi de iktidarın hışmına uğramış akademisyenlerden ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı gönüllülerinden olan Serdar Tekin'in katkısıyla söylersek, "Yasa'da öngörülen uygulama, iç mantığı açısından aslında bir "apartheid" uygulamasıdır. Apartheid'in illa ırk temeline dayanması gerekmez. Bu Yasa Teklifi'yle bir yurttaş grubu şu veya bu özelliği nedeniyle çalışma yaşamında (yani toplumsal alanda) tecrit edilmektedir. Bu, esasen yurttaşlık haklarının ihlalden ibaret bir mesele değildir; bizzat yurttaşlığın ortadan kaldırılmasıdır."

6. Sonuç

Nazi Almanya'sında 1935 yılında çıkartılan, Yahudi hekimlerin Yahudi olmayanları tedavi etmesinin ve Yahudi avukatların avukatlık yapmasının yasaklandığı Nürnberg Irk Yasaları ve benzeri ırkçı düzenlemeler, iktidar gücüyle bir dönem büyük acılara sebebiyet vererek uygulanmış olsa da bugün utanç belgeleri olarak tarihin çöplüğünde durmaktadır. Anayasa'ya göre Devletin temel amaç ve görevleri arasında "...kişilerin ve toplumun refah, huzur ve

mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak" da bulunmaktadır. Meclis de bütün faaliyetlerinde, Devlet'in bu temel anayasal amaç ve görevlerine uygun kurallar belirlemekle yükümlüdür. Bu yükümlülük yasama yetkisinin sınırını oluşturur. Buna aykırı kanunlar şeklen var olsa da tarihsel süreçte yokluğa mahkûmdurlar.

En önemli değerlerimizi karalayarak, onları değersizleştirmeye çalışıp, kötülüğü bütün topluma yayıp sıradanlaştıran işlerden ne ülke onur kazanıyor ne de topluma yararlı bir iş yapılmış oluyor. New York Times Gazetesi'nde çıkan ve BBC Türkçe tarafından aktarılan habere göre, geçtiğimiz yıl 250 binden fazla insan Türkiye'den yurtdışındaki ülkelere göçmüş; bunların çoğu da ülkemizin varlıklı veya nitelikli insan gücü (**BBC, 2019**).

İktidarın inşa etmeye yöneldiği rejim hayatımızın her alanına girip onları kendi değerleriyle yargılıyor, hepimizden sadece teslim olmamızı değil, saflarımızı değiştirmemizi de talep ediyor (**Haffner, 2018**). Çok kötülük yapıp çokçasını da vadediyor. Ama iktidarın zulmüne uğrayan akademisyenler, hekimler, hukukçular ve diğer pek çok meslek sahibi dayanışmayla direniyor; umut oluyor, umudu çoğaltıyorlar. Bu sayede atlatacağımız ağır, hukuksuz günleri. Amin Maalouf'un dediği gibi, umutsuzlukta haklı çıkacağımıza umutta yanılalım (**Maalouf, 2012**).

Bu Yasa, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Aksi takdirde Anayasa'nın bütünüyle rafa kalktığı ve rejimin yeni karakterinin hukukla ilgisi olmadığını kabul etmeliyiz. Ancak bütün bunlardan daha önemlisi böyle bir Yasa'nın düşünülebilmiş, teklif edilebilmiş ve hatta Meclis'ten çıkarılabilmiş olmasıdır. Vahim olan budur ve hepimiz hiç vakit yitirmeden, bir daha böyle ayırıcı bir kuralın teklif edilmemesini sağlamak için neler yapabileceğimizi planlamalıyız.

Kaynaklar

- Savaş, N.** (2012) Sağlıkta Dönüşüm Sürecinde Dünya Bankası'nın Ulusal Sağlık Mevzuatımıza Etkisi, Erişim Tarihi 07 Şubat 2019 https://www.researchgate.net/profile/Nazan_Savas/publication -
- BBC** (2019) Erişim Tarih 07 şubat 2018 <https://www.bbc.com/turkce/46743522>
- Haffner, S.** (2018) *Bir Alman'ın Hikâyesi*, İletişim Yayınları
- Maalouf, A.** (2012) *Doğudan Uzakta*, Yapı Kredi Yayınları